

**אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה**

המחלקה ל מקרא, ארכיאולוגיה, ומזרח קדום תשע"ז 2017

שם הקורס: מבוא לפרהיסטוריה של ארץ-ישראל

מס' קורס: 135-1-1021

שם המרצה: ד"ר עפר מרדר

שעות קבלה: בתיאום מראש בבניין 72 חדר 649

יעדי ההוראה:

סקירה של התפתחות האדם ותרבותו בארץ-ישראל במהלך התקופות הפרהיסטוריות. החל מהתקופה הפליאוליתית התחתונה לפני כ-1,500,000 שנה עד התקופה הניאוליתית המוקדמת לפני כ-9,000 שנים. החל מהגירת האדם הפרהיסטורי מאפריקה כחברה של ציידים ולקטים ועד התיישבות קבע והתפתחות חברות חקלאיות מורכבות. הקורס כולל גם סקירה של אקלים ונוף הפלייסטוקן-הולוקן באזורינו.

פרשיות לימודים:

רשימת השיעורים

1. תולדות המחקר הפרהיסטורי של ארץ-ישראל
2. גיאוגרפיה של ארץ ישראל בתקופת הרביעון
3. האתר עובדייה והופעת האדם בארץ-ישראל
4. התרבות האשלית בארץ-ישראל
5. אתרי התקופה הפליאוליתית התיכונה והתרבות החומרית
6. ההומו ספיאנס והניאנדרטלים במזרח התיכון
7. ציידים ולקטים בארץ-ישראל בתקופה הפליאוליתית העליונה
8. התרבות הנטופית וראשית ישובי הקבע
9. המהפכה החקלאית
- 10-12. התקופה הניאוליתית הקדם-קירמית בלבנט ואנטוליה

דרישות והרכב ציון הקורס *

משקל בציון הסופי **			
נוכחות	- %	_____	X חובה
בחנים ***	- %	_____	
עבודות	- %	_____	
מבחנים	- %	100	
סיורים	- %	_____	
סה"כ	- %	100	

רשימה ביבליוגרפית:

עברית

בלפר-כהן א. 1992. תולדות האדם הקדמון. האוניברסיטה המשודרת.
 בר-יוסף ע. וגרפינקל י. 2008. פרהיסטוריה של ארץ ישראל תרבות האדם
לפני המצאת הכתב. אריאל, ירושלים
 הררי. י.ג. 2011. קיצור תולדות האנושות דביר.

אנגלית

Henry, D.O. 1989. *From Foraging to Agriculture*. Philadelphia.
 Horowitz, A. 1979. *The Quaternary of Israel*. New York.
 Levy, T.E. 1995. *The Archaeology of Society in the Holy Land*.
 London. pp. 93-204.

* יקבעו בתחילת הקורס ולכל המאוחר בשבועיים הראשונים של הסמסטר ולפני תום תקופת השינויים.
 ** אין לשנות את מרכיבי הציון הסופי במהלך הסמסטר.
 *** על המורה להודיע מראש על סוג הבחנים ומועדם.